

Handleiding Project E – film maken.

Inhoud:

Introductie.

Wat heb je nodig?

Hoe maak je een film?

Project E.

Introductie:

Nu, en in de toekomst nog meer, krijgen we te maken met de gevolgen van klimaatverandering. Regenbuien worden heftiger, de zomers warmer en er komen meer overstromingen. Het kan -en moet- anders. Duurzamer. Met kleine gedragsveranderingen kunnen kinderen op school en thuis nu al zelf hun toekomst beïnvloeden. Om op een leuke en bewuste manier met duurzaamheid bezig te zijn werd Project-E ontwikkeld. Een samenwerkingsverband van de Gemeente Enschede, de GGD Twente, Twente Academy Young, Twente Milieu en Waterschap Vechtstromen.

Inspireer iedereen met een videoclip!

Maak, als start van Project-E, op jullie school een inspiratieclipje: laat zien waarom jullie mee doen aan Project-E. Eén ding dat zeker in de clip zit, is het ondertekenen van de Duurzaamheidsverklaring. Met deze verklaring leg je vast duurzaamheid serieus te nemen. Je gaat nu vol voor Project-E. Als school, als klas, als docent en leerling ga je de uitdaging aan om te werken aan een betere wereld. Met het maken en plaatsen van de clip op project-E.nl verdienen jullie de eerste badge. Het ondertekenen van de Duurzaamheidsverklaring levert de tweede badge op. In deze handleiding vind je een aantal tips voor docenten om met de klas deze videoclip te maken.

Let op! Lees voor de inhoudelijke kant van de film het deel: 'Project E'.

Wat heb je nodig?

Technische materialen:

1. Een smartphone, tablet of videocamera om mee te kunnen filmen (indien de kinderen in groepjes gaan werken per groepje één exemplaar).
2. Een kabeltje om de filmfragmenten naar een computer over te kunnen zetten voor montage (in sommige gevallen kan de montage op het apparaat zelf gedaan worden, zie handleidingen).
3. Indien beschikbaar: een statief per videocamera.

Overige materialen:

1. Cape en masker uit de E-box.
2. Wit papier (A4 of A3).
3. Potloden.

4. Viltstiften in diverse kleuren (ook in zwart en wit).
5. Zwarte stiften.
6. Scharen.
7. Knutsellijm.
8. Karton in verschillende kleuren.
9. Overige voorwerpen/objecten/kleding die bij de film gebruikt kunnen worden (props).

Hoe maak je een film?

Om een kwalitatieve film te maken en om zo goed mogelijk de boodschap over te laten komen is het handig om wat meer te weten te komen over de verschillende stappen in het maakproces van een film. Daarnaast staan hieronder een aantal tips voor tijdens het filmen. Deze stappen kunnen voordat de kinderen beginnen aan de film doorgenomen worden en eventueel ondersteund worden door beeldmateriaal. Er wordt in de stappen verwezen naar aangeleverd beeldmateriaal, maar er worden ook tips genoemd om extra beeldmateriaal toe te voegen.

Bij het bekijken van het beeldmateriaal adviseren we om open vragen te stellen aan de kinderen, zodat de kinderen aan de hand van kijkvragen zelf het antwoord kunnen formuleren. Hierdoor wordt het creatieve proces op een effectieve manier in gang gezet.

Stap 1. Wie maken een film?

Optionele vragen:

Wie komen allemaal kijken bij het maken van een film?

Wat doen deze mensen?

Informatie:

Voordat een film bijvoorbeeld in de bioscoop terecht komt worden een aantal stappen doorlopen.

1. Het verhaal moet geschreven worden.
2. Bepaald moet worden welke rollen in de film voorkomen.
3. Gekeken moet worden naar de hoeveelheid filmfragmenten die moeten worden gemaakt en wie waar komt te staan.
4. De film wordt uitgespeeld door acteurs.
5. Iemand moet het proces van het maken van de film begeleiden.
6. Er is iemand die gaat filmen en iemand die de verschillende fragmenten op de juiste manier samenbrengt door de filmfragmenten te monteren.

Je hebt dus de volgende mensen nodig:

1. Script-/tekstschrijver.
2. Acteurs.

3. Cameraman/-vrouw.
4. Regisseur.
5. Diegene die de montage doet.(naam hiervoor: 'editor').

Beeldmateriaal tips:

Zoek een aantal afbeeldingen over de verschillende rollen. Iemand die filmt, een acteur, scriptschrijver, enzovoort.

Stap 2. Het schrijven van een script.

Optionele vragen:

Waar dient een script voor?

Wat staat daarin?

Hoe wordt het gebruikt?

Informatie:

Als het verhaal van een film bekend is wordt een script geschreven.

In een script worden de dialogen en de (technische) beschrijvingen van de film geplaatst. Een script is dus niet alleen het verhaal waar de film over gaat, maar er wordt precies beschreven wie wat zegt en doet in de film. Er staat eigenlijk letterlijk in wat er gebeurt, maar niet met emoties. Bijvoorbeeld: als in de film iemand verdrietig is dan staat er niet: 'Jeroen is verdrietig'. Maar er staat bijvoorbeeld: 'Er stromen tranen over Jeroens wang'. Er staat dus letterlijk wat er gebeurt. Een script wordt gebruikt door de acteurs om te oefenen voor hun rol, maar ook de regisseur gebruikt het script tijdens het filmen om de verhaallijn in de gaten te houden.

Bij het maken van een verhaal moet je op een aantal dingen letten. Waar gaat je verhaal over? Waar vindt het plaats? Wie spelen er mee en hoe zien ze er uit? Wat heb je nodig voor het verhaal? Om een verhaal te maken moet je eerst weten waar dat over gaat. In het onderdeel: 'Project E' worden een aantal tips gegeven om de inhoud van de films te ondersteunen. Naar aanleiding van die inhoud kunnen de kinderen bijvoorbeeld aan de hand van een mindmap of brainstorm ideeën bedenken over de inhoud van de film. Dit kan klassikaal of in groepjes.

Beeldmateriaal:

Bijgeleverde 'afbeelding stap 2' (hierbij is in hoofdletters de 'actie' weergegeven en in kleine letters de tekst die wordt uitgesproken).

Stap 3. Een storyboard.

Optionele vragen:

Wat is een storyboard?

Waar lijkt een storyboard op?

Wat is het doel van een storyboard?

Hoe kun je aan een storyboard zien wat er gaat gebeuren?

Informatie:

Voordat er gefilmd gaat worden, wordt meestal een storyboard gemaakt. Dit storyboard is eigenlijk een soort van stripverhaal dat per scene/shot weergeeft wie waar staat en wat er gaat gebeuren. In een plaatje van een storyboard staat de beweging die de persoon of die het voorwerp gaat maken met een pijl aangegeven. Aan de pijl kun je zien welke richting de beweging uit gaat, welke weg die aflegt en waar die eindigt. Ook kun je aan de plaatjes zien welk camerastandpunt wordt gebruikt. Dichtbij en veraf worden daarin vaak afgewisseld.

Als het verhaal duidelijk is, wordt het script geschreven en het storyboard getekend. Zorg er voor dat een film uit meerdere korte shots bestaat en dat veel afwisseling aanwezig is tussen de verschillende standpunten (nooit 2 x hetzelfde standpunt achter elkaar).

Beeldmateriaal tips:

Bijgeleverde 'afbeelding stap 3' (voorbeeld storyboard).

Zoek ter aanvulling een aantal afbeeldingen van stripverhalen om de gelijkenis te tonen en eventueel nog wat voorbeelden van verschillende soorten storyboards.

Stap 4. Filmshot.

Optionele vragen:

Wat is een filmshot?

Wat is het verschil tussen een filmshot en een filmscene?

Informatie:

Een filmshot is het opgenomen filmfragment tussen het aanzetten van de camera en het uitzetten van de camera. Een filmshot duurt meestal maar een paar seconden. Meerdere shots achter elkaar vormen een filmscene. Vaak wordt in de verschillende filmshots gewisseld met verschillende camerastandpunten. Zo kun je het verschil tussen de shots goed zien.

Beeldmateriaal tips:

Bijgeleverde 'afbeelding stap 4' (het maken van een film shot).

Zoek eventueel een kort filmfragment waarin de verschillende shots duidelijk aangewezen kunnen worden. Tel met de kinderen mee hoe lang een shot duurt.

Stap 5. Camerastandpunten.

Optionele vragen:

Welke camerastandpunten ken je?

Hoe herken je vogelperspectief?

Hoe herken je kikvorspectief?

Waarom zou men vaak wisselen van cameraperspectief?

Informatie

In een film worden veel verschillende camerastandpunten gebruikt. Dat doet men om de film afwisselend te houden. Als je in een film maar 1 of 2 camerastandpunten gebruikt, wordt een film vaak heel erg saai. Door veel af te wisselen blijft de kijker geboeid en kun je het wat spannender maken. Er zijn een heleboel camerastandpunten. Hieronder staan een aantal daarvan opgenoemd.

Close-up -> Heel dichtbij.

Medium-shot-> Persoon is bijvoorbeeld helemaal in beeld, maar je ziet niet veel van de omgeving.

Long-shot-> Je ziet veel van de omgeving maar details van kleine dingen zijn eigenlijk niet goed zichtbaar.

Een close-up wordt vaak gebruikt om ergens een detail van te laten zien. Of bijvoorbeeld om een emotie goed te kunnen weergeven. Met een medium-shot kun je bijvoorbeeld goed een gesprek tussen mensen laten zien en met een long-shot geef je meer een overzicht van de omgeving of van de situatie waarin een shot zich afspeelt. Naast deze shots heb je ook nog de volgende standpunten:

Normaal perspectief -> Je filmt iets vanuit je eigen standpunt.

Kikvorsperspectief -> Je filmt iets vanuit het standpunt van een kikker, dus vanaf onderen. Hiermee kun je iets heel veel groter laten lijken dan het eigenlijk is.

Vogelperspectief -> Je filmt iets vanuit het standpunt van een vogel. Hiermee kun je iets kleiner laten lijken dan het is. Of een goed overzicht laten zien.

Beeldmateriaal tips:

Bijgeleverde 'afbeelding stap 5.1' (voorbeelden close-up, medium-shot en long-shot. Laat de kinderen de verschillende standpunten benoemen).

Bijgeleverde 'afbeelding stap 5.2' (voorbeeld kikvorsperspectief).

Bijgeleverde 'afbeelding stap 5.3' (voorbeeld vogelperspectief).

Stap 6. Props verzamelen en maken.

Optionele vragen:

Wat zijn props?

Informatie:

Props zijn voorwerpen, kleding of objecten die je gebruikt tijdens het filmen. Je kunt bijvoorbeeld een pruik opzetten, maar ook de cape en het masker uit de E-box zijn props. Je kunt props verzamelen en meenemen vanuit huis, maar je kunt die ook zelf maken van bijvoorbeeld karton. Heb je bijvoorbeeld een bliksem nodig dan is dat makkelijker om die van te voren van karton te maken. Bedenk dus voordat je gaat filmen goed wat je nodig hebt voor de film.

Stap 7. Filmen.

Tips voor het filmen:

1. Let er bij het filmen op dat je per shot steeds een vast standpunt hebt. Gebruik bijvoorbeeld een statief of een plek waar je de camera neer kunt zetten tijdens het filmen van jouw shot. Pas bij een nieuw shot verplaats je de camera naar een ander camerastandpunt. Houd de camera tijdens het filmen niet in je hand, want dan krijg je een schokkerig beeld.
2. Zoom nooit in tijdens het filmen. Dat beïnvloedt namelijk de kwaliteit van de film. Als je iets van dichtbij wilt filmen zet de camera dan gewoon wat dichterbij.
3. Probeer niet tegen het licht in te filmen. Als je tegen het licht in filmt wordt alles wat je wilt filmen op de voorgrond helemaal zwart en zie je niet goed genoeg.
4. Houd de shots kort. Een shot hoeft maar enkele seconden te duren.
5. Zorg voor een rustige locatie zodat de sprekers op de film goed te verstaan zijn.
6. Doe gerust een shot een paar keer over. Zo kun je aan het einde de beste shot kiezen.
7. Kijk goed of het beeld scherp is gesteld en beweeg nadat de camera scherp is de camera niet meer.
8. Zorg voor voldoende licht.
9. Spreek duidelijk en luid en check tussendoor of je goed hoorbaar bent op de film.
10. Zorg er voor dat jouw shots zo kant en klaar en zo goed mogelijk zijn, zodat je daar aan het eind zo weinig mogelijk hoeft te doen tijdens het monteren.

Bij een mobiele telefoon of tablet:

1. Film altijd in de liggende stand. Als je je telefoon of tablet in een staande houding gebruikt krijg je namelijk twee zwarte balken aan de zijkant.
2. Zorg voor voldoende geheugen op je telefoon of tablet zodat je halverwege niet hoeft te stoppen met het filmen.

Stap 8. Monteren.

Monteren kan met verschillende programma's. Het monteren kent de volgende stappen:

1. Filmfragmenten shots in de juiste volgorde zetten.
2. Shots inkorten indien nodig.
3. Titel en aftiteling toevoegen.
4. Eventueel muziek en of geluidseffecten toevoegen.
5. Exporteren.

Voor het monteren worden per medium verschillende programma's gebruikt. Hieronder een overzicht van de programma's met een link naar een gebruiksaanwijzing online. Kopieer het adres naar de browser.

Algemeen: Zet de filmfragmenten via de bijgeleverde kabel op een computer.

Met een Windowscomputer:

Programma: Windows moviemaker.

Gebruiksaanwijzing: <http://windows.microsoft.com/nl-nl/windows-vista/getting-started-with-windows-movie-maker>

Met een Applecomputer:

Programma: iMovie.

Gebruiksaanwijzing: <http://computertotaal.nl/apple/aan-de-slag-met-imovie-een-project-aanmaken-62408>

Online via YouTube:

Gebruiksaanwijzing: <http://www.computeridee.nl/workshop/videos-online-monteren/>

Mobiel of tablet: Laat je filmfragmenten op je telefoon of tablet staan:

IOS:

Programma: iMovie.

Handleiding: <http://macworld.nl/mac/films-monteren-op-je-ipad-62913>

Android:

Programma: Android Movie Studio.

Handleiding: <http://computertotaal.nl/tablet/films-monteren-op-je-android-tablet-62912>

Project E:

Voordat aan de film wordt begonnen moet het natuurlijk wel duidelijk zijn waar de film over gaat. Laat de kinderen in ieder geval een aantal dingen terugbrengen in de film. Je kunt er voor kiezen om per onderwerp de kinderen een korte film te laten maken en die aan het einde samen te voegen tot één grote film. Of samen met de hele klas de film samenstellen. Om dieper op de thema's in te gaan kun je per thema met de kinderen brainstormen over wat op school al is gebeurd aan duurzaamheid op het gebied van water, frisse lucht, afval en energie. En natuurlijk wat zou kunnen worden gedaan om deze duurzaamheid te verbeteren. Hierbij kan het lesmateriaal van de website van Project-E gebruikt worden.

Onderwerpen:

1. Waarom doet jouw school mee aan het project-E?
2. Waarom is duurzaamheid belangrijk?
3. Op welke manier gaat jouw school meedoen aan project-E?
4. De vier thema's (energie, water, afval en frisse lucht).
5. Wie doen mee aan het project?
6. Het ondertekenen van de duurzaamheidsverklaring.
7. De cape, het T-shirt en masker uit de E-box voor de hoofdrolspeler.

8. Het verdienen van badges.

Frisse lucht: Het thema 'Fris' gaat over het binnenklimaat in de klas. Denk aan onderwerpen zoals voldoende zuurstof, temperatuur, ventilatie en stoffigheid. Met voldoende frisse en schone lucht is concentreren en leren makkelijker. Hoe gaan jullie op school werken aan frisse lucht? Of hoe denken jullie dat we hier samen voor zouden kunnen zorgen?

Afval: Afval bestaat niet. Het beste is te zorgen dat zo min mogelijk afval ontstaat. Is er toch afval dan is het goed om het te scheiden in verschillende soorten: papier, plastic, glas enzovoort. Het afval is vaak nog een keer te gebruiken als grondstof. Laat in je film zien hoe jouw school omgaat of kan verduurzamen met het omgaan met afval. Misschien hebben jullie wel hele mooie nieuwe ideeën voor al het afval dat overblijft.

Water: Water in overvloed. Maar schoon, drinkbaar water is een stuk zeldzamer en kost geld. Warm water is nog duurder. In het afvalwater moeten geen giftige stoffen zitten, dat scheelt veel werk bij de rioolwaterzuivering. Wat zou kunnen gebeuren als ons water niet schoon zou zijn? En hoe kunnen we voorkomen dat er gif in ons water terecht komt?

Energie: Zonne-energie, windenergie, andere schone energiesoorten en besparen op (vervuilende) energie. Het zit allemaal in dit thema. Gaan jullie een windmolen op het dak van de school maken? Of krijgen de digiboards allemaal zonnepanelen buiten het lokaal? Laat zien wat jullie gaan doen in het kader van energie!

Het maken van de film heeft als doel het inspireren van anderen (en jezelf). Op welke manier kunnen jullie als leerlingen van een deelnemende school anderen laten zien wat jullie doen in het kader van project-E? Hoe kun je er voor zorgen dat andere mensen ook duurzamer gaan leven en werken?

Dit kan natuurlijk in allerlei vormen:

In de vorm van een interview.

Een fantasieverhaal.

Zingend en dansend.

Rollenspel.

Een combinatie van verschillende manieren.

(tip: brainstorm aan de hand van een mindmap over de manieren waarop je de film kunt maken).

Stel samen met jouw school een duurzaamheidsverklaring op en laat daarmee zien dat jouw school mee wil werken aan het verduurzamen van het gebouw en zich daarbij duurzaam wil gedragen. Maak een enthousiaste, vrolijke verklaring. Met de handtekening van de directeur en verwerk dit in de film. Gebruik tijdens het filmen de cape, het T-shirt en het masker uit de E-box voor de hoofdrolspeler.

Kijk op de website <http://www.project-e.nl/themas/> voor meer informatie, lesmateriaal en inspiratie!